

**Kommunstyrelsens
samhällsbyggnadsutskott**

§27

Dnr KS 2020-2057

Yttrande över remiss gällande uppdatering åtgärdsprogrammet för havsmiljön

Beslut

Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna kommunstyrelsekontorets förslag till yttrande och överlämnar det till Havs- och vattenmyndigheten.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet avser möjlighet att inkomma med synpunkter på Havs- och vattenmyndighetens förslag till uppdaterat åtgärdsprogram för havsmiljön och tillhörande miljökonsekvensutredning.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande avseende yttrande gällande samråd åtgärdsprogram för havsmiljön(350184) (0)
Bilaga 1 - Yttrande gällande samrådsremiss för för havsmiljön

Beslutande sammanträde

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott kan besluta i enlighet med samhällsbyggnadskontorets tjänsteutlåtandes förslag, och finner att kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Havs- och vattenmyndigheten
Planering- och strategiavdelningen
Tekniska kontoret
Samhällsbyggnadskontoret

**Kommunstyrelsekontoret,
Planering och strategi**

Handläggare: Johannes Sandberg
Titel: Vattenstrateg
E-post: Johannes.sandberg@norrtalje.se

Till:
Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott

Yttrande gällande samråd åtgärdsprogram för havsmiljön

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna kommunstyrelsekontorets förslag till yttrande och överlämnar det till Havs- och vattenmyndigheten.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Ärendet avser möjlighet att inkomma med synpunkter på Havs- och vattenmyndighetens förslag till uppdaterat åtgärdsprogram för havsmiljön och tillhörande miljökonsekvensutredning.

Ärendet

Beskrivning

Havs- och vattenmyndigheten ska senast i december 2021 besluta om ett uppdaterat åtgärdsprogram för havsmiljön. Framtagande av åtgärdsprogrammet är sista steget i den sexåriga förvaltningscykeln som i havsmiljödirektivet beskrivs som den marina strategin. Åtgärdsprogrammet riktar sig till myndigheter och kommuner. Åtgärdsprogrammet bygger på den inledande bedömningen av miljötillståndet i svensk havsmiljö samt en genomförd kostnads- och nyttoanalys. Åtgärdsprogrammets huvudsyfte är att miljö kvalitetsnormerna med indikatorer i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2012:18) ska kunna följas.

Havs- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram för havsmiljön syftar till att skydda, förvalta och restaurera Sveriges havsmiljöer i Nordsjön och Östersjön. Det samlade åtgärdsarbetet kräver samverkan och insatser internationellt, nationellt, regionalt och lokalt i syfte att nå FN:s globala hållbarhetsmål SDG 14 om Hav och Marina resurser och vårt nationella miljö kvalitetsmål om Hav i balans samt levande kust och skärgård. Havets resurser och värden behöver säkerställas och förvaltas gemensamt på flera nivåer. Havs- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram lägger grunden för att nå dessa mål för havet genom internationellt arbete och arbete inom EU med havsmiljödirektivet men också utifrån ett nationellt genomförande av direktivet och övriga insatser med att vidta åtgärder för havet.

Havs- och vattenmyndighetens verksamhetsstrategi för 2021-2023 är Hav i balans samt levande kust och skärgård. Inriktningsmålen syftar till att Västerhavet och Östersjön ska ha en god miljöstatus och en långsiktigt hållbar produktionsförmåga samtidigt som den biologiska mångfalden ska bevaras och skyddas. Svenska och internationella utsläpp av näringsämnen till haven ska minska. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. På global nivå pågår ett arbete att säkerställa en utvecklad samverkan med andra länder mot gemensamma mål. Havs- och vattenmyndigheten arbetar efter en kunskapsbaserad och koordinerad

förvaltning från källa till hav med en ekosystemsansats, samt att aktivt engagera samhällets aktörer som har ett intresse av en god havsmiljö.

Åtgärderna som beskrivs i Hav- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram för havsmiljön beskriver vad myndigheter och kommuner behöver göra för att miljökvalitetsnormerna för havsmiljön ska kunna följas och för att god miljöstatus ska uppnås på sikt. Detta följer av 5 kap. 11 § miljöbalken, där det står att myndigheter och kommuner, inom sina ansvarsområden, ska vidta de åtgärder som behövs enligt ett åtgärdsprogram.

Förutsättningar/normer

För många av de problem som finns i svenska havsområden är de naturliga förutsättningarna sådana att det förväntas ta mycket lång tid innan en återhämtning har skett. Detta innebär att även om belastningarna minskar i tillräcklig omfattning för att följa miljökvalitetsnormerna med indikatorer så kommer inte god miljöstatus att uppnås i alla områden i närtid. En orsak är de långa omsättningstiderna av vattnet i Östersjön och i vissa områden i Västerhavet. Dessa naturliga förhållanden medför, t.ex. när det gäller övergödning, att de inte tillåter en snar förbättring i Östersjön och i delar av Västerhavet (Nordsjön). En annan orsak kan vara en långsam återhämtning av ekosystemen efter en långvarig störning.

Parallellt med detta samråd som gäller havsmiljön har en ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram, samt miljökvalitetsnormer tagits fram av vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt. Med statusklassningarna som utgångspunkt har miljökvalitetsnormer fastställts. Målet är att alla vattenförekomster ska uppnå "god status" till år 2027 eller 2033 (slutdatum varierar med vattenförekomst).

Lagkrav

Den svenska marina strategin är uppdelad i olika steg, som uppdateras i en 6-årig cykel enligt principen för adaptiv förvaltning. Den nu aktuella uppdateringen av åtgärdsprogrammet är sista steget i den andra förvaltningsperioden. I förslaget på uppdaterat åtgärdsprogrammet som nu remitteras, finns de åtgärder som enligt Havs- och vattenmyndigheten behövs för att miljökvalitetsnormerna enligt havsmiljöföreskrifterna (HVMFS 2012:18) ska kunna följas för att på sikt uppnå god miljöstatus i de svenska delarna av Nordsjön och Östersjön. Där anges också vilka myndigheter åtgärderna riktar sig till och vilka resultat som förväntas om åtgärderna genomförs.

Åtgärdsprogrammet tas fram med stöd av 5 kap. miljöbalken, 24-28 §§ i havsmiljöförordningen och de vägledningar som tagits fram inom den EU-gemensamma genomförandestrategin för direktivet. Miljökvalitetsnormerna för havsmiljön, både normen om god miljöstatus enligt 17 § havsmiljöförordningen och de normer som Havs- och vattenmyndigheten fastställt i sina föreskrifter HVMFS 2012 har precis som åtgärdsprogrammet sin grund i 5 kap. miljöbalken. Miljökvalitetsnormerna för havsmiljön tillämpas därför i enlighet med samma bestämmelser som gäller övriga miljökvalitetsnormer beslutade av regeringen eller av andra ansvariga myndigheter. Vissa specialregler gäller dock för miljökvalitetsnormer meddelade inom ramen för vattenförvaltningen.

Att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas är enligt 5 kap. 7 § miljöbalken utgångspunkten för att Havs- och vattenmyndigheten tar fram åtgärder i åtgärdsprogram.

Koppling till gällande styrdokument

Ärendet har koppling till målområde 2, Mål och budget 2021-2023, miljö och klimatstrategi (KF 2020-10-12) pågående arbete med att fastställa en vattenplan, VA-plan (KF 2018-02-19), dagvattenstrategi (KF 2018-02-19), pågående arbete med fördjupade översiktsplaner i Rimbo och Norrtälje stad, samt översiktsplan 2040 (KF 2013-12-09).

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Havs- och vattenmyndigheten bedömer att de administrativa kostnaderna för att genomföra en åtgärd, så som arbetskostnader för framtagande av en vägledning eller en föreskriftsändring, tillsyn och kontroll av efterlevnad av en åtgärd och utredningsarbete finansieras av de myndigheter och kommuner som åtgärden riktar till. Merparten av dessa kostnader faller inom ramen för respektive statlig myndighets och kommuns uppdrag och anslag. De faktiska kostnaderna som krävs för att

åtgärden ska få effekt i miljön finansieras antingen med principen om att förorenaren betalar, vilket innebär att kostnaden för miljöpåverkan internaliseras hos verksamhetsutövaren, genom att denne bär kostnaden för att åtgärda miljöpåverkan, eller genom statlig finansiering. Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för anslag för åtgärder för havs- och vattenmiljön. Anslaget kan i dagsläget bland annat användas för att genomföra miljöförbättrande åtgärder, kunskapsuppbyggnad och för att testa ny kunskap i pilotprojekt, eller användas som medfinansiering till olika EU-fonder.

Havs- och vattenmyndigheten redovisar en konsekvensanalys i syfte att avgöra om det föreslagna åtgärdsprogrammet är samhällsekonomiskt rimligt och om åtgärderna är kostnadseffektiva, samt en redovisning av fördelningseffekter av de analyserade förslagen. Syftet är att jämföra de positiva konsekvenserna (nyttorna) med de negativa konsekvenserna (kostnaderna). Analysen är omfattande och resultaten av kostnadsanalysen visar att havs- och vattenmyndighetens åtgärder sannolikt är en god samhällsekonomisk investering. Det är dock viktigt att påpeka att de kvantifierade kostnaderna är behäftade med osäkerhet och nyttan är behäftad med stor osäkerhet

Förvaltningens analys och slutsatser

Norrtälje kommun har i Mål och budget för 2021-2023, samt i linje miljö och klimatstrategi (KF 2020-10-12 §153) en ambition att vara en kommun som ligger i nationell framkant på miljö- och klimatområdet. Kommunen har omfattande vattenmiljöer som behöver skyddas, förvaltas och restaureras i syfte att säkra ekologiska, sociala och ekonomiska värden i linje med den miljö- och klimatstrategin.

Utifrån ett myndighetsperspektiv har Norrtälje kommun ett ansvar att bidra till genomförande av de åtgärder som följer av Havs- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram för havsmiljön. I tillägg behöver Norrtälje kommun, i likhet med Havs- och vattenmyndighetens arbetssätt säkerställa hur kommunens förvaltningsövergripande organisation och kunskapsplattform kan samordna och effektivisera implementering av andra vattenrelaterade åtgärdsprogram, miljö kvalitetsnormer och insatser som följer av EU:s ramdirektiv (2000/60/EG) för vatten.

Havs- och vattenmyndighetens förslag till åtgärdsprogram för havsmiljön beskriver åtgärder som ska genomföras av centrala, regionala och lokala myndigheter. För Norrtälje kommun innebär åtgärdsprogrammet för havsmiljön ett ansvar att skydda, förvalta och restaurera havsmiljöer utifrån gällande lagar och regler. I praktiken innebär, åtgärdsprogrammet och miljö kvalitetsnormerna för havsmiljön ett omfattande arbete som fördelar sig på nationella, regionala och lokala myndigheter.

För Norrtälje kommunens verksamhet är det i huvudsak följande åtgärder som har relevans, dvs antingen i form av att:

- **bevaka** genomförande av åtgärd 15 och 17 som syftar till att ta fram kunskapsunderlag, vägledning och riktlinjer som utveckla kommunens tillsynsroll i aktiviteter kopplade till fritidsbåtar som kan sprida farliga ämnen och främmande arter. (ÅPH 15 och ÅPH 17)
- **genomföra** åtgärd 23, i samband med revidering av Norrtälje kommuns avfallsplan identifiera och belysa hur avfallshanteringen kan bidra till att minska uppkomsten av marint skräp samt sätta upp målsättning för ett sådant arbete. Materialströmmar av plast behöver prioriteras (ÅPH 23)
- **bevaka** och eventuellt delta i åtgärd 27 i regional samverkan i samband med inrättande av marina skyddade områden i samarbete med Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen i Stockholm (ansvar Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten, berörda kommuner, ÅPH27)
- **bevaka** och följa upp Länsstyrelsernas, Naturvårdsverket och Boverket, samt Riksantikvarieämbetets åtgärd 29, dvs åtgärdsstrategi mot fysisk påverkan och för biologisk återställning i kustvattenmiljön (ÅPH 29)
- **genomföra** åtgärd 32 årlig rapportering av genomförda åtgärder och hur dessa påverkar miljö kvalitetsnormerna för havsmiljön (ansvar: genomförande myndigheter, årligen, ÅPH 32)
- **bevaka** åtgärd 46, dvs Hav- och vattenmyndighetens arbete med vägledning för att beakta och hantera risken med invasiva främmande arter i beslut/skötselplaner/bevarandeplaner för

marina skyddade områden (ansvar Havs- och vattenmyndigheten, berörda kommuner, ÅPH 46)

- **bevaka** åtgärd 52, dvs att expertstöd inrättas för Länsstyrelser och kommuner i syfte att säkra ett samordnat oljeskadeskydd (ansvar Havs- och vattenmyndigheten (HaV), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Naturvårdsverket (NV) och Kustbevakningen (KBV)., berörda: Länsstyrelser och kommuner, ÅPH 52)
- **genomföra åtgärd 54** tillsyn av marknadsföring och försäljning av biocid innehållande båtbottnfärger på fritidsbåtar (ÅPH 54)
- **bevaka** och eventuellt delta i Havs- och vattenmyndighetens **åtgärd 58**, ett pilotprojekt som syftar till att säkerställa att ekosystembaserad havsförvaltning utvecklas och testas genom tre pilotprojekt inom följande områden (ytterligare geografisk avgränsning kan komma att bli aktuell): Kattegatt, Stockholms skärgård och Bottenviken. Pilotprojekten genomförs av relevanta forskningsinstitutioner i samarbete med Havs- och vattenmyndigheten. Pilotprojekten kommer bestå av ett antal aktiviteter för att pröva och utveckla tillämpningen av ekosystembaserad havsförvaltning. Detta innefattar att på lokal nivå tillsammans med intressenter definiera målsättningen för förvaltningen, kartlägga ekosystemen samt de aktiviteter och belastningar som finns i området och pågående åtgärder.
- **bevaka åtgärd 59**, Inrättande av förvaltningsråd för skyddade områden och andra rumsliga förvaltningsåtgärder i svenska havsområden. Åtgärden påbörjas under 2022 med att de olika förvaltningsråden inrättas. Rådets arbete ska inkludera andra förvaltningsprocesser för havet såsom havsplanering, grön infrastruktur, fiskförvaltning, biogeografisk uppföljning, miljöövervakning. Råden utgörs ett forum där åtgärder inom områdesskydd följs upp som bidrar till att nå god miljöstatus i havet. (ansvar: Havs och vattenmyndigheten, berörda: främst Länsstyrelser, dock har Norrtälje kommun stora havsområden som behöver bevakas)

Sammanfattningsvis kan konstateras att genomförandet av Havs- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram kommer att gynna Norrtälje kommuns vatten- och havsmiljöer på ett positivt sätt. De åtgärder som är föreslagna kan hanteras inom ramen för kommunens nuvarande verksamhetsområden. De åtgärder som direkt berör Norrtälje kommun (åtgärd 23 och 32) genomförs redan idag. Övriga åtgärder genomförs av andra myndigheter. De urval av åtgärder som redovisas ovan kräver omvärldsbevakning och samverkan med genomförande myndigheter i syfte att utveckla våra nuvarande verksamheter med koppling till havet, t ex. när det gäller fysiks planering i kustmiljö mm. I övrigt kan åtgärdsprogrammet, i likhet med miljö kvalitetsnormerna för vatten, bidra till att vidareutveckla mellankommunalt samarbete och omvärldsbevakning i förhållande till de åtgärder som genomförs av till exempel Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Boverket m.fl. centrala myndigheter och Länsstyrelser.

Slutligen är det värt att lyfta fram att det Norrtälje kommun finns över 300 sjöar, sju större vattendrag, många havsvikar och ett stort hav med närmare 11 000 öar. 188 av vattnen är klassade som så kallade vattenförekomster som omfattas av EU:s ramdirektiv (2000/60/EG) för vatten. Det åtgärdsprogram som upprättats för Norra Östersjöns vattendistrikt, såväl det åtgärdsprogram för havsmiljön som detta samråd gäller utgör en strategisk grund för att uppnå Norrtälje kommuns miljö- och klimatstrategi som på sikt kan bidra till konkurrenskraftiga, innovativa och hållbara maritima näringar som kan bidra till ökad sysselsättning, minskad miljöbelastning och en attraktiv livsmiljö.

Förslag till yttrande har tagits fram med stöd av en sambereidningsgrupp med representanter från kommunstyrelsekontoret, samhällsbyggnadskontoret, samt tekniska kontoret.

Tidplaner

Den 1 november 2020 – 30 april 2021 genomför Hav- och vattenmyndigheten samråd om Marin strategi för Nordsjön och Östersjön - Samråd om uppdaterat åtgärdsprogram för havsmiljön i Nordsjön och Östersjön 2022-2027 enligt havsmiljöförordningen. Samrådshandlingar finns att ladda från havs- och vattenmyndighetens webbplats från och med den 1 november: www.havochvatten.se/remiss-aph2020.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Linda Börjesson
Planering och strategichef
Kommunstyrelsekontoret

Bilagor

Bilaga 1 - Yttrande gällande samråd åtgärdsprogram för havsmiljön

Beslut skickas till

Havs- och vattenmyndigheten
Planering- och strategiavdelningen
Tekniska kontoret
Samhällsbyggnadskontoret

Yttrande gällande samrådsremiss för havsmiljö

Havs- och vattenmyndigheten har remitterat rubricerat ärende till Norrtälje kommun. Norrtälje kommun ser positivt på Havs- och vattenmyndighetens förslag till åtgärdsprogram för havsmiljön.

Norrtälje kommun har i Mål och budget för 2021-2023, samt i linje med klimat- och miljöstrategin antagen i kommunfullmäktige 2020-10-12 §153 en ambition att vara en kommun som ligger i nationell framkant på miljö- och klimatområdet. Kommunen har omfattande vattenmiljöer som behöver skyddas, förvaltas och restaureras i syfte att säkra ekologiska, sociala och ekonomiska värden.

Norrtälje kommun har som mål att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för vatten såväl miljö kvalitetsnormernas för havsmiljön. Utifrån ett myndighetsperspektiv har Norrtälje kommun därmed ett ansvar att bidra till ett helhetsperspektiv i genomförande av de åtgärder som följer av Havs- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram för havsmiljön. I tillägg behöver Norrtälje kommun säkerställa hur kommunens förvaltningsövergripande organisation och kunskapsplattform kan samordna och effektivisera implementering av andra vattenrelaterade åtgärdsprogram, miljö kvalitetsnormer och insatser som följer av EU:s ramdirektiv (2000/60/EG) för vatten.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Havs- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram kommer att gynna Norrtälje kommuns vatten- och havsmiljöer på ett positivt sätt. De åtgärder som är föreslagna kan hanteras inom ramen för kommunens nuvarande verksamhetsområden. De åtgärder som direkt berör Norrtälje kommun (åtgärd 23 och 32) genomförs redan idag. Övriga åtgärder genomförs av andra myndigheter och i det urval av åtgärder som föreslås kan bidra till att utveckla våra nuvarande verksamheter med koppling till havet, t ex. när det gäller fysisk planering i kustmiljö mm.

I övrigt kan åtgärdsprogrammet, i likhet med miljö kvalitetsnormerna för vatten, bidra till att vidareutveckla mellankommunalt samarbete och omvärldsbevakning i förhållande till de åtgärder som genomförs av till exempel Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Boverket m.fl. och Länsstyrelser. Under den pågående förvaltningsperioden 2021-2027 kommer Norrtälje kommun att inom ramen för sitt myndighetsuppdrag arbeta för att havsmiljöförvaltningen utgör en del av Sveriges maritima strategi, med målsättningarna konkurrenskraftiga, innovativa och hållbara maritima näringar som kan bidra till ökad sysselsättning, minskad miljöbelastning och en attraktiv livsmiljö.

NORRTÄLJE KOMMUN

Bino Drummond
Kommunstyrelsens ordförande

Anette Madsen
Kommundirektör